

Sygn. akt VII U 1009/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 grudnia 2018 r. w Warszawie

sprawy (...) S.A. z siedzibą w K., B. P.
i M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość podstawy wymiaru składek

z udziałem zainteresowanych J. B. (1), J. B. (2) i Spółdzielni (...) z siedzibą w W.

na skutek odwołania (...) S.A. z siedzibą w K., B. P. i M. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 19 czerwca 2017 r., nr: (...)

z dnia 19 czerwca 2017 r., nr: (...)

z dnia 19 czerwca 2017 r., nr: (...)

z dnia 19 czerwca 2017 r., nr: (...)

1. oddała odwołania;
2. nie obciąża B. P. i M. T. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego;
3. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 900,00 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 1009/17

UZASADNIENIE

(...) Zakłady (...).A. z siedzibą w K., zwana dalej (...), w dniu 25 lipca 2017 r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 19 czerwca 2017 r., nr: (...), dotyczącej M. T..

Zaskarżonej decyzji spółka zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.

1. art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że:

- za pracę na rzecz spółki (...) należy uznać również czynności, które były wykonywane przez ubezpieczonego na rzecz osoby trzeciej, tj. Spółdzielni (...) z siedzibą w W. (dalej: Spółdzielnia) w ramach zawartych przez ubezpieczonego i Spółdzielnię umów cywilnoprawnych, w sytuacji, gdy to nie (...), ale Spółdzielnia zlecała i nadzorowała prace, a następnie wypłacała ubezpieczonemu wynagrodzenie, natomiast (...) nie łączyła ze zleceniobiorcą żadną więź prawną - stosunek prawny, tj. (...) nie organizował i nie nadzorował tych prac, nie odnosił korzyści, nie otrzymywał wymiernych rezultatów, nie uzyskiwał przychodu, ani też nie miał żadnych wymiernych profitów z czynności świadczonych przez ubezpieczonego na rzecz podmiotu trzeciego, które to czynności były wykonywane całkowicie poza stosunkiem pracy;
- zleceniobiorca, którego łączy umowa ze zleceniodawcą, ma być traktowany jak pracownik, w sytuacji, gdy pomiędzy zleceniobiorcą wykonującym czynności w ramach stosunku cywilnoprawnego nie nawiązuje się więź analogiczna do stosunku pracy i nie następuje uzyskanie statusu pracownika, a powyższe formy naruszenia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej prowadzą do tego, że wbrew jednoznacznym sformułowaniom przepisów ogólnych właściwych ustaw - kodeksu cywilnego, kodeksu pracy, ustaw podatkowych, dopuszcza się kreowanie nadinterpretacji, które prowadzą do niedopuszczalnych dwuznaczności i wpływają negatywnie na system prawny;

2. naruszenie art. 8 ust. 2a w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej w zw. z art. 2 Konstytucji RP wyrażającym zasadę demokratycznego państwa prawnego i art. 64 ust. 3 Konstytucji RP określającym możliwość ograniczenia własności wyłącznie w drodze ustawy - poprzez określenie wobec (...) obowiązków płatnika składek i zobowiązania do naliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne za ubezpieczonego z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych przez niego ze Spółdzielnią (...) - w sytuacji, gdy (...) nie może być uznany za płatnika składek ubezpieczeniowych zleceniobiorcy, nawet gdy jest on także jego pracownikiem, bowiem (...) nie ma możliwości, aby pomniejszyć świadczenie pieniężne swojego pracownika z tytułu umowy o pracę o potencjalną kwotę składek, skoro (...) nie ma ani wiedzy o treści zawartych umów zleceń i o podstawie wynagrodzenia z takich umów, ani też nie ma narzędzi w postaci obowiązujących przepisów prawa, aby żądać od pracownika tego typu informacji, ani też nie ma podstawy prawnej umożliwiającej (...) pozbawienie pracownika własności części wynagrodzenia ze stosunku pracy bez podstawy prawnej;

3. art. 18 ust. 1 i la w zw. z art. 20 ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a i art. 8 ust. 2a ustawy systemowej poprzez błędną wykładnię i w konsekwencji zastosowanie w sytuacji, w której pracownicy (...) nie są pracownikami w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, tj. nie wykonywali pracy na rzecz swojego pracodawcy z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem trzecim, co oznacza, iż w podstawie wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe (...) nie ma prawnego obowiązku uwzględniać przychodu z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem trzecim;

4. art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w związku z art. 734 k.c. i art. 2 k.p. oraz art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w związku z art. 393 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji przyjęcie, że ubezpieczony w ramach umowy cywilnoprawnej (zlecenia) zawartej ze Spółdzielnią pracował na rzecz (...), a nie na rzecz zleceniodawcy, co pozwala uznać go za pracownika w rozumieniu prawa ubezpieczeń społecznych, w sytuacji gdy zleceniobiorca wykonywał prace na podstawie umowy zlecenia będącej umową starannego działania, czyli zupełnie odmiennie niż ma to miejsce w ramach stosunku pracy, a zatem nie można uznać go na gruncie przepisów ustawy systemowej za pracownika w rozumieniu powszechnie obowiązującego prawa, w tym art. 2 k.p.; ponadto nie można uznać, że działania zleceniobiorcy stanowiły świadczenie na rzecz osoby trzeciej skoro nie wynikało to z żadnego stosunku prawnego czy umownego;

5. art. 17 ust. 1 i 2, art. 46 ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej w zw. z art. 2, art. 64 ust. 3 i art. 84 Konstytucji RP poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że (...) jako pracodawca był zobowiązany do uiszczenia składki na ubezpieczenie społeczne pracownika od należności wypłaconych pracownikowi

przez podmiot trzeci, tj. Spółdzielnię, w sytuacji gdy (...) nie miał możliwości zsumowania przychodu ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w ramach umowy o pracę z przychodem z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej przez niego ze Spółdzielnią i potrącenia składek na ubezpieczenia społeczne, bowiem to Spółdzielnia jako zleceniodawca wypłacała ubezpieczonemu wynagrodzenie za wykonane przez niego czynności w ramach zawartych umów zlecenia.

W uzasadnieniu odwołania odwołująca się spółka szerzej odniosła się do sformułowanych zarzutów. W związku z powyższym wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że (...) nie jest płatnikiem składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne ubezpieczonego z tytułu zawartych ze Spółdzielnią umów zlecenia (odwołanie z dnia 25 lipca 2017 r., k. 1 - 22 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie na jego rzecz od odwołującej się spółki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że przeprowadził kontrolę u płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w K. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania jest zobowiązany oraz w zakresie zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Konsekwencją przeprowadzonej kontroli była decyzja z dnia 19 czerwca 2017 r., w której organ rentowy stwierdził wysokość miesięcznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne i rentowe, chorobowe oraz wypadkowe) i składek na ubezpieczenie zdrowotne należnych od przychodu za pracownika (...) M. T. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) oraz z tytułu pracy u płatnika składek Spółdzielnia (...) z siedzibą w W. na podstawie umów o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, wykonywanego na rzecz pracodawcy (...), z którym ubezpieczona pozostawała w stosunku pracy. Organ rentowy wskazał, że kwoty podstawy wymiaru składki za poszczególne miesiące, wyszczególnione w decyzji, wynikają z uwzględnienia do podstawy wymiaru składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zadeklarowanej przez (...), jako płatnika składek dla zatrudnionego pracownika, wynagrodzenia ubezpieczonego uzyskanego z cywilnoprawnej umowy (zlecenia) zawartej ze Spółdzielnią, na podstawie której to umowy była świadczona praca „na rzecz” (...).

Organ rentowy wskazał również, że w dniu 29 września 2011 r. pomiędzy (...) a Spółdzielnią (...) zawarta została umowa o współpracy i świadczeniu usług. Przedmiotem umowy było świadczenie usług przez Spółdzielnię na rzecz (...) w zakresie czynności pomocniczych związanych z bieżącym przygotowaniem, utrzymaniem i obsługą procesu technologicznego celem optymalizacji kosztów działalności gospodarczej (...). Ubezpieczona w okresie objętym zaskarżoną decyzją ZUS była pracownikiem (...) oraz jednocześnie zawierała umowy cywilnoprawne ze Spółdzielnią. Podobne umowy zlecenia zawierali z tym samym przedsiębiorcą także inni pracownicy (...).

Zleceniobiorcy, będący jednocześnie pracownikami (...), wykonywali w ramach realizacji umów czynności pomocnicze w zakładzie (...) w K.. Prace polegały głównie na myciu, segregowaniu oraz przygotowywaniu pojemników i palet, załadunku i rozładunku pojemników na odpady, odbiorze produktów i przemieszczaniu do magazynu oraz cięciu drobiu. Powyższe prace pomimo tego, że wykonywane były rzekomo po godzinach pracy w (...), były świadczone ostatecznie na rzecz pracodawcy. Organ rentowy podkreślił, że wyłącznym beneficjentem ww. pracy był (...), co znajduje potwierdzenie w wyjaśnieniach pracowników uzyskanych w toku kontroli.

W ocenie organu rentowego, ubezpieczona M. T., wykonując umowę zlecenia zawartą ze Spółdzielnią wykonywała czynności polegające na przygotowaniu sprzętu, obsłudze technologicznej oraz półproduktów, mające na celu usprawnienie działania głównej produkcji (...), a rezultaty wykonanej pracy przejmował tylko (...). W konsekwencji, zdaniem organu rentowego, ubezpieczona powinna podlegać normie prawnej art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a jej wynagrodzenie osiągnięte z umów zlecenia zawartych ze Spółdzielnią powinno zostać doliczone do podstawy wymiaru składek z tytułu zatrudnienia w (...), stosownie do dyspozycji przepisu art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (odpowiedź na odwołanie z dnia 17 sierpnia 2017 r., k. 104-106 a.s.).

Odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 czerwca 2017 r., nr: (...), wniosła również ubezpieczona B. P., zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 8 ust. 2a w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną interpretację i przyjęcie, że za pracę na rzecz (...) należy uznać również czynności, które były wykonywane przez ubezpieczonego na rzecz osoby trzeciej, tj. w ramach zawartych przez ubezpieczonego i Spółdzielnię umów cywilnoprawnych, w sytuacji gdy to nie (...), ale Spółdzielnia jako zleceniodawca zlecała i nadzorowała prace, a następnie wypłacała zleceniobiorcom wynagrodzenie, a (...) nie odnosił korzyści, nie otrzymywał wymiernych rezultatów, nie uzyskiwał przychodu, ani też nie miał żadnych wymiernych profitów z usług świadczonych przez ubezpieczonego na rzecz podmiotu trzeciego, całkowicie poza stosunkiem pracy;

2. art. 18 ust. 1 i la w zw. z art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie, w sytuacji gdy ubezpieczony nie jest pracownikiem w rozumieniu art. 8 ust. 2a u.s.u.s., tj. nie wykonywał pracy na podstawie umowy zlecenia na rzecz swojego pracodawcy (...), co oznacza, iż w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie należało uwzględniać przychodu z tytułu umowy zlecenia.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona przedstawiła szczegółową argumentację na poparcie swojego stanowiska. W związku z powyższymi zarzutami odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że spółka (...) nie jest płatnikiem składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne B. P. z tytułu zawartych przez nią ze Spółdzielnią umów zlecenia (odwołanie z dnia 21 lipca 2017 r., k. 2-9 - akta sprawy o sygn. VII U 1207/17).

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. złożyła również odwołania o tożsamej treści, jak w przypadku M. T., odnoszące się do decyzji z dnia 19 czerwca 2017 r., o następujących numerach: (...), (...), (...), dotyczących: J. B. (2) (sygn. akt VII U 1028/17), B. P. (sygn. akt VII U 1014/17) oraz J. B. (1) (sygn. akt VII U 1022/17).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołań złożonych przez (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K., a dotyczących J. B. (2), J. B. (1) oraz B. P., (odpowiedzi na odwołania z dnia 17 sierpnia 2017 r., k. 128 – 130 akt o sygn. VII U 1028/17, VII U 1022/17, VII U 1014/17).

Zarządzeniami z dnia 30 października 2017 r. - na podstawie art. 219 k.p.c. - nastąpiło połączenie spraw dotyczących J. B. (2), J. B. (1), B. P. oraz M. T. (zarządzenia z dnia 30 października 2017 r., k. 132 akt o sygn. VII U 1028/17, k. 132 akt o sygn. VII U 1022/17, k. 132 akt o sygn. VII U 1014/17, k. 14 akt o sygn. VII U 1219/17, k. 14 akt o sygn. VII U 1207/17).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 18 października 2001 r. Przedmiotem prowadzonej przez spółkę działalności jest przede wszystkim przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu, przetwarzanie i konserwowanie mięsa, wytwarzanie gotowych posiłków i dań, sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa. W zakładach należących do (...) za produkcję odpowiada prezes ds. operacyjnych. W dalszej kolejności w hierarchii spółki za produkcję odpowiadają: dyrektor ds. produkcji, zastępcy dyrektora, kierownicy, zastępcy kierowników, menadżerowie, mistrzowie, brygadziści, specjaliści i robotnicy (odpis z (...) S.A., k. 26-34 tom I akt kontroli, zeznania świadka J. K. (1), k. 161, k. 185-187, k. 198 a.s.). (...) S.A. w dniu 29 września 2011 r. zawarła umowę o współpracy i świadczeniu usług ze Spółdzielnią (...) w zakresie czynności pomocniczych związanych z bieżącym przygotowaniem, utrzymaniem i obsługą procesu technologicznego. Zgodnie ze wskazaną umową Spółdzielnia zobowiązała się do zapewnienia gotowości do podjęcia określonych prac przez pozostające w gotowości osoby posiadające uprawnienia i kwalifikacje niezbędne do ich wykonania, objęcia osób wykonujących usługi wszystkimi właściwymi ubezpieczeniami, w tym ubezpieczeniem NNW, starannego doboru osób do wykonywania usług wskazanych przez (...), sprawowania bezpośredniego nadzoru i kontroli nad osobami wykonującymi zleczone usługi, prowadzenia ewidencji wykonywanych czynności i czasu ich wykonywania, a także sporządzania miesięcznych protokołów zrealizowanych czynności. (...) zobowiązał się do przedstawienia spółdzielni

kwalifikatorów oraz wymagań ogólnych i szczególnych dla zleczanych usług, a także do sporządzania tygodniowych pisemnych zapotrzebowań na zlecane usługi, uwzględniające zakres usług, czas ich rozpoczęcia i przewidywany czas wykonania (umowa k. 67-71 tomu I akt kontroli doraźnej, zeznania P. G. k. 195-196, k. 199, k. 202 a.s.).

W załączniku nr 1 do ww. umowy zostało zawarte szczegółowe zestawienie czynności pomocniczych związanych z bieżącym przygotowaniem, utrzymaniem i obsługą procesu technologicznego. Zgodnie z tym zestawieniem do czynności pomocniczych stanowiących przedmiot umowy miała należeć:

I. Obsługa ciągów technologicznych, w tym:

1. nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń, obejmujące:

a) kontrolę słuchową pracy maszyny,

b) kontrolę wizualną pracy maszyny,

c) kontrolę poziomu mediów mających bezpośredni wpływ na prawidłowe działanie maszyny,

d) wykrywanie i ewentualne usuwanie drobnych usterek i zacięć w pracy nadzorowanych maszyn i urządzeń z zachowaniem stosownych rygorów i procedur;

2. nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn, urządzeń i systemów pomocniczych i towarzyszących do ciągów technologicznych,

3. prowadzenie dokumentacji techniczno-obługowej i remontowej obsługiwanych maszyn i urządzeń - stosownie do wymagań i instrukcji oraz obowiązujących procedur;

4. zapewnienie utrzymania stosownych norm jakości produkcji;

5. sporządzanie stosownych raportów z zakresu: pracy obsługiwanych maszyn i urządzeń, zużycia materiałów niezbędnych do ich prawidłowego funkcjonowania;

II. Obsługa środków transportu wewnętrznego, w tym:

1. odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczanie ich do magazynu;

2. załadunek i rozładunek paletyzowanych ładunków;

3. wstępna kontrola jakościowa i ilościowa transportowanych ładunków;

4. przestrzeganie norm i zasad obsługi techniczno-eksploatacyjnej przydzielonych środków transportu;

III. Obsługa wewnętrznego obrotu paletami, w tym:

1. rozładunek i segregacja palet według wizualnej oceny ich jakości;

2. składowanie posegregowanych palet w wytypowanych miejscach;

3. załadunek do wskazanego środka transportu palet zakwalifikowanych do naprawy;

4. dokonywanie drobnych doraźnych naprawy palet;

5. prowadzenie, w uzgodnionym zakresie, ewidencji obrotu paletami;

IV. Prace porządkowe na terenie magazynu, placów składowych i w ich najbliższym otoczeniu, w tym:

1. zbieranie i sortowanie wszystkich odpadów poprodukcyjnych: folia, tektura, puste butelki, reformy itp., jak również zużytych innych materiałów pomocniczych i akcesoriów podlegających stosownym przepisom i regulacjom wewnętrznym;

2. utrzymanie w czystości pojemników na odpady poprodukcyjne i inne zużyte w procesie technologicznym materiały i akcesoria;

V. Prace pomocnicze przy produkcji, w tym:

1. docinanie filetów i polędwiczek;

2. cięcie skrzydła, tulipsów;

3. prowadzenie w uzgodnionym zakresie, ewidencji wykonanych prac;

VI. Inwentaryzacje oraz sporządzanie rozliczeń rocznych;

VII. Pomocnicze prace konserwacyjne w zakresie bieżących drobnych napraw sprzętu i urządzeń pomocniczych do ciągów technologicznych, wyposażenia pomieszczeń produkcyjnych oraz wymiana zużytych bądź niesprawnych drobnych elementów instalacji elektrycznej i teletechnicznej (załącznik nr 1 do umowy, k. 77 tom I akt kontroli).

W załącznikach nr 2 i 3 do umowy z dnia 29 września 2011 r. zawierające tę umowę strony uzgodniły wzór protokołu wykonania usługi, w którym był wskazywany rodzaj i zakres prac wykonanych i liczba godzin oraz wzór zlecenia wykonania usługi, gdzie określano rodzaj prac zleczanych oraz termin rozpoczęcia i przewidywany czas zakończenia (załącznik nr: 2 i 3 do umowy, k. 79 - 80 tom I akt kontroli). W aneksie nr (...) do umowy z dnia 29 września 2011 r. strony ustaliły, że od dnia 1 stycznia 2013 r. wynagrodzenie dla Spółdzielni (...) wynosić będzie 14,50 zł plus należny podatek za każdą rozpoczętą godzinę usługi lub czynności wykonywanej w ramach uzgadnianych i określonych przez strony przyjętych do realizacji zadań (aneks nr (...) do umowy, k. 73 tom I akt kontroli). W aneksie nr (...) do umowy z dnia 29 września 2011 r. strony ustaliły, że od dnia 1 stycznia 2014 r. wynagrodzenie wynosić będzie 15,05 zł plus należny podatek za każdą rozpoczętą godzinę usługi lub czynności wykonywanej w ramach uzgadnianych i określonych przez strony przyjętych do realizacji zadań (aneks nr: 2 do umowy, k. 75 tom I akt kontroli).

(...) nawiązał współpracę ze Spółdzielnią (...) w celu wykonania pracy w weekendy, bez konieczności wypłacania pracownikom wynagrodzenia za nadgodziny. Wpływ na tę okoliczność miał m.in. brak osób chętnych do podjęcia zatrudnienia w (...). W weekendy wykonywano głównie prace pomocnicze, porządkowanie magazynów, magazynu produkcji, magazynu palet, terenu przed magazynami, ale także prace produkcyjne. Było to głównie trybowanie mięsa, segregowanie elementów, zabezpieczanie tych elementów, pakowanie do mrożenia. Spółka (...) - zgodnie z załącznikiem do umowy - wystawiała zlecenie wykonania usług, w którym był wskazany rodzaj i zakres prac zleczanych oraz termin ich rozpoczęcia i zakończenia. Pod zleceniem podpisywała się osoba reprezentująca Spółdzielnię oraz dyrektor produkcji (...). Spółdzielnia natomiast wystawiała protokół wykonania usługi, w którym umieszczała rodzaj i zakres wykonanych prac oraz wartość poszczególnych prac. Następnie Spółdzielnia wystawiała fakturę VAT za wykonane usługi (zeznania świadka T. B., k. 161-163, k. 212, k. 187-191, k. 198 a.s., zlecenie wykonania usługi, k. 107 tom I akt kontroli, protokół wykonania usługi, k. 109 tom I akt kontroli, faktury VAT za wykonane usługi, k. 87, 93, 99, 105, 111 tom I akt kontroli).

W okresie obowiązywania ww. umowy łączącej odwołującą się spółkę i Spółdzielnię (...), w ramach umów o pracę zawartych z (...) byli zatrudnieni:

- J. B. (1) jako pakowacz na oddziale Produkcji Eksportowej;
- J. B. (2) jako peklowacz na oddziale Peklowni;
- B. P. jako pakowacz na oddziale Pakowania Eksportu;

- M. T. jako brygadzysta na oddziale Pakowania Eksportu

(porozumienie zmieniające umowę o pracę k. 319 tom I akt kontroli, porozumienie zmieniające umowę o pracę k. 399 tom I akt kontroli, porozumienie zmieniające umowę o pracę k. 569 tom II akt kontroli, porozumienie zmieniające umowę o pracę k. 703 tom II akt kontroli).

W czasie obowiązywania ww. umowy łączącej odwołującą się spółkę i Spółdzielnię (...) pracownicy produkcyjni w ramach stosunku pracy świadczyli pracę przez pięć dni w tygodniu - albo od poniedziałku do piątku albo w niektórych przypadkach przez cztery dni przypadające między poniedziałkiem i piątkiem oraz w soboty, w zamian za dzień wolny. Jeśli praca w sobotę wiązała się z przekroczeniem tygodniowej normy czasu pracy, wówczas (...) nie wypłacał wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Pracownicy mogli jedynie otrzymać czas wolny w zamian za nadgodziny. Jeśli natomiast chcieli, aby zostało im zapłacone, to zgłaszali chęć wykonania dodatkowej pracy mistrzowi/brygadziście danego oddziału, a następnie przekazywano im do podpisu umowy zlecenia ze Spółdzielnią (...). Umowy te pracownicy otrzymywali od swoich bezpośrednich przełożonych (mistrzów/mangerów), którzy z kolei dostawali je zbiorczo w kopercie z oddziału kadr (...). Zdarzało się, że osobą pośredniczącą w przekazywaniu takich dokumentów do podpisu była S. R.. Następnie podpisane przez pracowników (...) umowy zlecenia managerowie czy mistrzowie przekazywali z powrotem do oddziału kadr odwołującej się spółki. Wynagrodzenie z umów zlecenia było zleceniobiorcom wypłacane bezpośrednio przez Spółdzielnię (...) (zeznania B. P. k. 202, zeznania M. T. k. 202-203, zeznania J. B. (1) k. 203, zeznania J. B. (2) k. 203 a.s.).

J. B. (1), J. B. (2), B. P. i M. T. podpisali ze Spółdzielnią (...) umowy zlecenia na następujące okresy i do wykonania następujących prac:

- J. B. (1) – od dnia 28 listopada 2011 r. do dnia 30 listopada 2011 r., od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 15 marca 2012 r., od dnia 2 kwietnia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r., od dnia 1 września 2012 r. do dnia 28 września 2012 r., od dnia 1 października 2012 r. do dnia 31 października 2012 r., od dnia 2 listopada 2012 r. do dnia 30 listopada 2012 r., od dnia 3 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r., od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia 31 stycznia 2013 r., od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 28 lutego 2013 r., od dnia 2 kwietnia 2013 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r., od dnia 2 maja 2013 r. do dnia 31 maja 2013 r., od dnia 3 czerwca 2013 r. do dnia 28 czerwca 2013 r., od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r., od dnia 2 września 2013 r. do dnia 20 września 2013 r., od dnia 1 października 2013 r. do dnia 31 października 2013 r., od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 29 listopada 2013 r., od dnia 2 grudnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 2 stycznia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2014 r., od dnia 3 lutego 2014 r. do dnia 28 lutego 2014 r., od dnia 3 marca 2014 r. do dnia 31 marca 2014 r., od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. do wykonania następujących prac: pakowanie i załadunek wyrobów przeznaczonych do transportu, cięcie tulipsów, docinanie filetów i poledwiczek, cięcie skrzydełek, odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczanie do magazynu, załadunek i rozładunek towarów, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń ciągu technologicznego, segregacja skrzynek towarowych według przeznaczenia, utrzymanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne (umowy zlecenia, k. 925-973, tom II akt kontroli);
- J. B. (2) – od dnia 10 lutego 2012 r. do dnia 17 lutego 2012 r., od dnia 2 kwietnia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r., od dnia 1 czerwca 2012 r. do dnia 30 czerwca 2012 r., od dnia 2 lipca 2012 r. do dnia 31 lipca 2012 r., od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r., od dnia 1 września 2012 r. do dnia 28 września 2012 r., .. od dnia 1 października 2012 r. do dnia 31 października 2012 r., od dnia 2 listopada 2012 r. do dnia 30 listopada 2012 r., od dnia 3 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r., od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia 31 stycznia 2013 r., od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 28 lutego 2013 r., od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 29 marca 2013 r., od dnia 2 kwietnia 2013 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r., od dnia 2 maja 2013 r. do dnia 31 maja 2013 r., od dnia 3 czerwca 2013 r. do dnia 28 czerwca 2013 r., od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 31 lipca 2013 r., od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r., od dnia 2 września 2013 r. do dnia 20 września 2013 r., od dnia 1 października 2013 r. do dnia 31 października 2013 r., od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 29 listopada 2013 r., od dnia 2 grudnia 2013 r. do

dnia 27 grudnia 2013 r., od dnia 2 stycznia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2014 r., od dnia 3 lutego 2014 r. do dnia 28 lutego 2014 r., od dnia 3 marca 2014 r. do dnia 31 marca 2014 r., od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. do wykonania następujących prac: docinanie filetów i polędwiczek, cięcie tulipsów, analiza sprzedaży, cięcie skrzydełek, cięcie skrzydełek i tulipsów, składowanie posegregowanych palet w miejscach wyznaczonych, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczanie do magazynu, segregacja skrzynek towarowych według przeznaczenia, nadzorowanie funkcjonowania maszyn w ciągu technologicznym, utrzymanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne, zbieranie i sortowanie wszystkich odpadów produkcyjnych (umowy zlecenia, k. 1147-1203, tom II akt kontroli);

- B. P. – od dnia 9 stycznia 2012 r. do dnia 13 stycznia 2012 r., od dnia 10 lutego 2012 r. do dnia 17 lutego 2012 r., od dnia 2 kwietnia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r., od dnia 2 maja 2012 r. do dnia 31 maja 2012 r., od dnia 1 czerwca 2012 r. do dnia 30 czerwca 2012 r., od dnia 3 września 2012 r. do dnia 28 września 2012 r., od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia 31 stycznia 2013 r., od dnia 2 kwietnia 2013 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r., od dnia 3 czerwca 2013 r. do dnia 28 czerwca 2013 r., od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 31 lipca 2013 r., od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r., od dnia 1 października 2013 r. do dnia 31 października 2013 r., od dnia 2 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. do wykonania następujących prac: cięcie skrzydełek, cięcie tulipsów, docinanie filetów i polędwiczek, analiza sprzedaży, odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczanie do magazynu, utrzymanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne, załadunek i rozładunek paletyzowanych ładunków oraz nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń ciągu technologicznego, segregacja skrzynek towarowych według przeznaczenia (umowy zlecenia, k. 6458-6474, tom IX akt kontroli);
- M. T. – od dnia od dnia 9 stycznia 2012 r. do dnia 13 stycznia 2012 r., od dnia 2 maja 2012 r. do dnia 31 maja 2012 r., od dnia 1 czerwca 2012 r. do dnia 30 czerwca 2012 r., od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r., od dnia 3 września 2012 r. do dnia 28 września 2012 r., od dnia 1 października 2012 r. do dnia 31 października 2012 r., od dnia 2 listopada 2012 r. do dnia 30 listopada 2012 r., od dnia 3 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r., od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia 31 stycznia 2013 r., od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 28 lutego 2013 r., od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 29 marca 2013 r., od dnia 2 kwietnia 2013 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r., od dnia 2 maja 2013 r. do dnia 31 maja 2013 r., od dnia 1 czerwca 2013 r. do dnia 28 czerwca 2013 r., od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 31 lipca 2013 r., od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r., od dnia 2 września 2013 r. do dnia 27 września 2013 r., od dnia 1 października 2013 r. do dnia 31 października 2013 r., od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 29 listopada 2013 r., od dnia 2 grudnia 2013 r. do dnia 27 grudnia 2013 r., od dnia 2 stycznia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2014 r., od dnia 3 lutego 2014 r. do dnia 28 lutego 2014 r., od dnia 3 marca 2014 r. do dnia 31 marca 2014 r., od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. do wykonania następujących prac: cięcie tulipsów, rozliczanie zleceń produkcyjnych, cięcie skrzydełek, analiza sprzedaży, odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczanie do magazynu, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, prowadzenie ewidencji obrotu paletami w uzgodnionym zakresie, nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń ciągu technologicznego, załadunek i rozładunek paletyzowanych ładunków, składowanie posegregowanych palet w miejscach wyznaczonych (umowy zlecenia, k. 8781-8833, tom XIII akt kontroli);

W oświadczeniach dla celów ubezpieczeń społecznych dołączanych do umów zleceń ubezpieczeni wskazywali, że są zatrudnieni w (...) i wnosili o nienaliczanie składek ZUS od przychodów uzyskanych z tytułu wykonywanej umowy zlecenia (oświadczenia dla celów ubezpieczeniowych – dokumentacja znajdująca się w aktach kontroli).

Przed podpisaniem umów zlecenia ubezpieczeni nie mieli kontaktu z osobami reprezentującymi Spółdzielnię (...), podobnie było w trakcie wykonywania prac zleconych (zeznania B. P. k. 202, zeznania M. T. k. 202-203, zeznania J. B. (1) k. 203, zeznania J. B. (2) k. 203 a.s.).

Ubezpieczeni realizowali świadczenia na podstawie umów zlecenia przeważnie w tych oddziałach, w których wykonywali pracę etatową. Robili to w weekendy, tj. w soboty, a czasem w niedziele, zawsze na terenie zakładu pracy.

Praca zlecona co do zasady nie różniła się od pracy wykonywanej w ramach umowy o pracę. Czasem zdarzało się, że pracownikom były powierzane inne zadania niż te, które wykonywali w ramach stosunku pracy. W oparciu o umowy zlecenie praca była wykonywana na rzecz (...) i pod nadzorem przełożonych z (...). Odzież roboczą ubezpieczonym świadczącym usługi w ramach umów zlecenia dostarczała firma (...), która wyposaża w nią (...). Ewidencję czasu pracy wykonywanej w ramach umowy zlecenia prowadzili kierujących pracą w poszczególnych oddziałach (...) – mistrzowie/brygadziści. Wynagrodzenie dla ubezpieczonych było wypłacane przez dwa podmioty: przez (...) za godziny pracy nie przekraczające dobowej i tygodniowej normy czasu pracy, wynikającej z umowy o pracę oraz przez Spółdzielnię (...) za prace realizowane na podstawie umów zlecenia, wykonywane w czasie przekraczającym dobową i tygodniową normę czasu pracy, wynikającą z umowy o pracę. W trakcie realizacji zlecenia nikt ze Spółdzielni (...) nie nadzorował, ani nie koordynował pracy zleceniobiorców (zeznania świadka T. B., k. 161-163, k. 212, k. 187-191, k. 198, zeznania B. P. k. 202, zeznania M. T. k. 202-203, zeznania J. B. (1) k. 203, zeznania J. B. (2) k. 203 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 11 maja 2017 r. zawiadomił (...) oraz poszczególnych ubezpieczonych o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obowiązku złożenia przez płatnika składek korekty dokumentów rozliczeniowych zgodnych z protokołem kontroli i aneksem do protokołu kontroli (zawiadomienia, tom V akt kontroli doraźnej).

Po zakończeniu postępowania i dokonaniu ustaleń organ rentowy wydał w dniu 19 czerwca 2017 r. decyzje dotyczące: J. B. (1), J. B. (2), B. P. i M. T. na podstawie przepisów art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 8 ust. 2a, art. 17 ust. 1 i 2, art. 18 ust. 1 i 1a, art. 20 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz na podstawie art. 81 ust. 1 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Organ rentowy w zaskarżonych decyzjach wyliczył podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne ww. ubezpieczonych jako osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) za okresy: w przypadku J. B. (1) od stycznia do maja 2014 r., J. B. (2) od stycznia do maja 2014 r., w przypadku B. P. za miesiąc styczeń 2014 r. oraz w przypadku M. T. od stycznia do maja 2014 r. Organ rentowy w uzasadnieniach wszystkich decyzji wskazał, że osoby, które zawarły umowy cywilnoprawne ze Spółdzielnią (...) wykonywały czynności na poszczególnych liniach technologicznych w (...), z którym są związane stosunkiem pracy. Odbiorcą usług był więc pracodawca, a nie zleceniodawca. Zdaniem organu rentowego, w związku z powyższym należało traktować ubezpieczonych jako pracowników, co skutkuje objęciem ich obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym oraz obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym i obowiązkiem uiszczenia składek liczonych od kwot uzyskanych w ramach umów o pracę i umów zlecenia (decyzje ZUS z dnia 19 czerwca 2017 r., tom V i VI akt kontroli).

W toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez ZUS do A. W. – pracownicy ZUS, obsługującej sprawę odwołującej się spółki, dzwoniли ubezpieczeni, będący pracownikami (...), a zarazem zleceniobiorcami Spółdzielni (...) i w pierwszej kolejności informowali, że nie wiedzą czego dotyczy postępowanie. A. W. wyjaśniała, że prowadzone przez ZUS postępowanie jest to wynik kontroli i nieopłacenia składek na ubezpieczenia społeczne od umów zlecenia. Ubezpieczeni sami potwierdzali, że w SuperDrobie oprócz umowy o pracę podpisywali ze Spółdzielnią (...) umowy zlecenia. Wskazywali, że czynności, które wykonywali, nie różniły się niczym od czynności wykonywanych na podstawie umów o pracę. Zdziwieni byli także, że od wynagrodzeń z umów zlecenia nie były odprowadzane składki. Podobne telefony do A. W. były również po wydaniu przez ZUS decyzji. Ubezpieczeni nie rozumieli treści decyzji, więc A. W. przedstawiła im wyjaśnienia. Nie wyrażali woli złożenia odwołań. Poza tym informowali, że pracodawca zorganizował spotkanie w zakładowej świetlicy razem z pełnomocnikami i informował pracowników, że należności wskazane w decyzjach mają być potrącone z ich bieżących wynagrodzeń. Pracownicy otrzymali od pełnomocników spółki wzory odwołań celem podpisania (zeznania świadka A. W., k. 191-194 a.s.).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, w tym znajdujących się w aktach kontroli doraźnej przeprowadzonej przez ZUS. Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły również zeznania następujących świadków: J.

K. (1), T. B., A. W., a także zeznania członka zarządu odwołującej się spółki (...) oraz ubezpieczonych: J. B. (1), J. B. (2), B. P. i M. T..

Dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą i tworzyły spójny stan faktyczny. Sąd nie znalazł podstaw do ich kwestionowania tym bardziej, że to co z nich wynika było zbieżne z tym, na co wskazują osobowe źródła dowodowe.

Zeznania świadka J. K. (2), Sąd Okręgowy tylko w niewielkim zakresie uczynił podstawą ustaleń faktycznych. Zeznania te były wiarygodne w części obejmującej ogólne informacje o współpracy (...) ze Spółdzielnią (...). Odnośnie okoliczności szczegółowych, w tym przede wszystkim tych, które obejmowała teza dowodowa, świadek nie dysponował żadną, przydatną w postępowaniu wiedzą, często odwołując się albo do braku pamięci, albo do braku wiedzy odnośnie określonych, istotnych w sprawie okoliczności. Podobnie Sąd ocenił zeznania świadka T. B., który – choć posiadał szerszą i bardziej szczegółową wiedzę na temat współpracy (...) ze Spółdzielnią (...) oraz funkcjonowania spółki - to w zakresie pytań dotyczących faktycznej realizacji umów zlecenia, w tym tego przez kogo były realizowane i kto koordynował współpracę pomiędzy (...) a Spółdzielnią (...), wskazywał na brak wiedzy lub unikał jednoznacznej odpowiedzi na pytania.

Zeznania reprezentującego odwołującą spółkę (...) Sąd uznał za przydatne w bardzo ograniczonym zakresie. Członek zarządu odwołującej się spółki mimo, że w zarządzie spółki zasiada od 2015r., a pracuje w niej od 2006r. nie dysponował istotną w postępowaniu wiedzą – poza kwestiami, które wprost wynikają z dokumentów - powołując się na brak pamięci, albo na brak wiedzy odnośnie istotnych w sprawie okoliczności.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka A. W. - pracownicy ZUS, która zeznawała na okoliczność treści rozmów telefonicznych jakie odbyła z pracownikami (...) po wszczęciu postępowania kontrolnego.

Sąd ocenił jako wiarygodne zeznania J. B. (1), J. B. (2), B. P. i M. T. w zakresie w jakim ubezpieczeni opisali jakie czynności wykonywali w ramach umów zlecenia, gdzie świadczyli te usługi oraz pod czyim nadzorem i kierownictwem. Zeznania w ww. zakresie, a także co do okoliczności podpisywania umów zlecenia, były spójne oraz korespondowały z zeznaniami S. R., M. D., a co do niektórych okoliczności także z zeznaniami pozostałych świadków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania złożone przez (...) S.A. w K., a także B. P. i M. T. podlegały oddaleniu.

Kwestią sporną w rozpatrywanej sprawie było rozstrzygnięcie, czy trafne jest stanowisko organu rentowego, że przychód osiągnięty przez ubezpieczonych z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia zawartych ze Spółdzielnią (...) stanowi dla (...) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za okresy i w kwotach szczegółowo opisanych w kontrolowanych decyzjach. Aby tę kwestię rozstrzygnąć, należało dokonać szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 106 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą systemową”. Najistotniejszy z przepisów, którego interpretacja jest w sprawie kluczowa, to art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Stanowi on, że za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

W literaturze i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że zacytowany przepis rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych. Został on wprowadzony do porządku prawnego od dnia 30 grudnia 1999r., a poprzedzał go art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 1975r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz. U. z 1995r., Nr 65, poz. 333 ze zm.) mówiący o tym, że dochód z tytułu wykonywania umowy zawartej ze zleceniodawcą, u którego osoba wykonująca umowę jest równocześnie pracownikiem, traktuje się w zakresie ubezpieczeń społecznych jako wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia, niezależnie od okresu, na który umowa była zawarta oraz wymiaru czasu pracy w ramach stosunku pracy. W tamtym stanie

prawnym Sąd Najwyższy traktował dodatkowe umowy zawierane z pracownikami zatrudnionymi w pełnym wymiarze czasu pracy, przewidujące wykonywanie po godzinach pracy tego samego rodzaju, co określony w umowie o pracę, jako umowy uzupełniające umowę o pracę z konsekwencją łącznego traktowania przychodów jako podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 1994r., I PZP 13/94).

Nowością jest uzupełnienie stanów faktycznych podległych regulacji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej o takie, w których pracownik zawiera umowę cywilną z podmiotem powiązany z pracodawcą w ten sposób, że w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy (art. 8 ust. 2a in fine). Interpretowanie rationis legis tej regulacji jako przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom i doszukiwanie się zamiaru unikania świadczeń na fundusze ubezpieczeń społecznych jest uzasadnione, jednak zobiektywizowana treść tego przepisu wyraźnie się od nich odrywa. Jak zaakcentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 kwietnia 2017r. (I UK 182/16), przy stosowaniu tego przepisu nie ma znaczenia zamiar obejścia prawa przez pracodawcę (płatnika), pracownika lub stronę umowy cywilnej, trzecią dla tego stosunku, lecz istotne jest zaistnienie zdarzeń opisanych w hipotezie, zgodnie z którą pracodawca, na którego rzecz pracownik wykonuje pracę na podstawie umowy zawartej z podmiotem trzecim, pozostaje z tym pracownikiem w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tego pracownika ubezpieczeniami społecznymi na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy. Tak też definicja ustalona w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej określa płatnika składek jako pracodawcę w stosunku do pracowników oraz jako jednostkę organizacyjną lub osobę fizyczną pozostającą z inną osobą w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. To właśnie powiązanie ze względu na wykonywanie przez pracownika pracodawcy cudzej umowy cywilnej czyni go płatnikiem składek w sposób określony w art. 18 ust. 1a tej ustawy.

Ze względu na posłużenie się w art. 8 ust. 2a ustawy szerokim pojęciem "pracownik", stosunek pracy łączący pracodawcę z pracownikiem stanowi wyłączny tytuł ubezpieczenia, który pochłania dodatkowo stosunek cywilnoprawny. Osoba wykonująca pracę na rzecz swego pracodawcy na podstawie umów cywilnych podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik i na tym kwestia jej ubezpieczenia się wyczerpuje (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 1997 r., I PKN 43/97, z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13 i z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 279/13). Nie powstaje również problem zbiegu ubezpieczeń regulowany w art. 9. W teorii nazywane jest to rozszerzeniem definicji pracownika. Uznaje się, że w przepisie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej pojęcie pracownika jest rozszerzone na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy. Także w zakresie tej sfery aktywności wykonujący umowę cywilnoprawną uznawany jest - na potrzeby ubezpieczeń społecznych - za pracownika tego właśnie pracodawcy i pracodawca jest płatnikiem składek z tego tytułu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, z dnia 18 marca 2014 r., II UK 449/13 i z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13).

Kluczowe jest jednak, aby osoba będąca pracownikiem, związana stosunkiem pracy z danym pracodawcą, jednocześnie świadczyła na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej. Przez wykonywanie pracy „na rzecz” pracodawcy w rozumieniu powołanego przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej należy rozumieć „uzyskiwanie” przez pracodawcę „pracy”, w tym znaczeniu, że musi istnieć bezpośredni związek między korzyścią pracodawcy, która jest wymierna i związana z realizacją celów statutowych, a pracami wykonywanymi przez jego pracowników na podstawie umów cywilnoprawnych zawieranych z innym podmiotem (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r., I UK 54/09). Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 18 grudnia 2012 r. (III AUa 1031/12) odnosząc się do zwrotu „wykonuje pracę na rzecz pracodawcy” wskazał, że użyty w art. 8 ust. 2a ustawy zwrot „działać na rzecz” został użyty we wskazanym przepisie w innym znaczeniu niż w języku prawa, w którym działanie „na czyjąś rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej czy stosunku prawnego. Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy. Również wykonujący zlecenie „działa na rzecz zleceniodawcy”. W kontekście przepisu art. 8 ust. 2a ustawy zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tj.:

1. umowy o pracę,
2. umowy zlecenia między pracownikiem a osobą trzecią i
3. umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą.

Pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2017 r., III AUa 838/16).

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności rozpatrywanej sprawy, należy podkreślić, że w czasie wykonywania umów zlecenia zawartych z Spółdzielnią (...), J. B. (1), J. B. (2), B. P. i M. T. świadczyli przeważnie tożsame zadania na podstawie umów o pracę oraz w ramach wspomnianych umów zlecenia. Co istotne, pracowali na terenie zakładu pracy w odzieży ochronnej (...) i używali sprzętu oraz narzędzi należących do spółki. Wykonywanie przez nich czynności zarówno na podstawie umów o pracę, jak i w ramach umów zlecenia było nadzorowane przez pracowników (...), odpowiedzialnych za kontrolowanie realizacji umów o pracę. Spółdzielnia (...) nie kontrolowała bezpośrednio w żaden sposób pracy wykonywanej przez ubezpieczonych na rzecz (...). Zdaniem Sądu, ukrytą intencją (...) było niedopuszczenie do sytuacji, aby jego pracownicy świadczyli obowiązki w ramach umowy o pracę w godzinach nadliczbowych, za które pracodawca musiałby zapłacić. Z tego względu została zawarta umowa z podmiotem trzecim, który miał na własny koszt zatrudnić pracowników odwołującej się spółki. Tym niemniej zarówno zakres obowiązków, jak i sposób organizacji pracy zleceniobiorców występujących w rozpatrywanej sprawie nie różnił się w czasie wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia oraz na podstawie umów o pracę. Terminy i miejsce wykonywania usług na podstawie umowy zlecenia były ustalane przez osoby, które były zatrudnione w (...), albowiem ubezpieczeni nie mieli jakiegokolwiek kontaktu z koordynatorem pracy ze Spółdzielni, a gotowość do zawarcia umowy zlecenia zgłaszali swoim przełożonym, od których następnie je otrzymywali. Praktyką wśród pracowników było podpisywanie umów zlecenia w kantorku brygadzysty/przełożonego przez te osoby które chciały pracować w soboty lub niedziele za dodatkowym wynagrodzeniem. Pracownikom nie wytłumaczono, dlaczego muszą zawierać dodatkowe umowy zlecenie z podmiotem zewnętrznym aby otrzymać wynagrodzenie za prace świadczoną w nadgodzinach. Zleceniobiorcy wykonywali usługi w tym samym budynku, gdzie świadczyli pracę w ramach zawartej z (...) umowy o pracę. W związku z powyższym Sąd zważył, że w istocie rzeczy to spółka (...) przyjmowała wykonywaną pracę przez zleceniobiorców i była głównym, a zarazem jedynym jej beneficjentem. To z kolei oznacza, że w świetle analizowanego przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, nie może być wątpliwości, że ubezpieczeni występujący w rozpatrywanej sprawie muszą być traktowani jako pracownicy nie tylko w tym zakresie, w którym realizowali stosunek pracy, ale także w tej części, w której byli zleceniobiorcami. Z tego w dalszej kolejności wynika obowiązek (...) opłacenia składek od podstawy wymiaru, którą stanowi zsumowany przychód ze stosunku pracy i z umowy zlecenia każdej z osób ubezpieczonych, w kwotach i za okresy oznaczone w zaskarżonych decyzjach.

Odnosząc się natomiast do kwestii realizowania przez ubezpieczonych w niektórych okresach nieco innych czynności w ramach umów zlecenia niż na podstawie umowy o pracę, Sąd zważył, że pozostaje to bez znaczenia. Wynika to z tego, że okoliczność, czy dana osoba wykonuje w oparciu o umowę zlecenia pracę tożsamą z pracą świadczoną na podstawie umowy o pracę czy też ma także inne obowiązki w ramach umowy cywilnoprawnej, nie ma decydującego znaczenia w sytuacji wykazania, że zainteresowani na podstawie umowy zlecenia wykonywali pracę faktycznie na rzecz swojego pracodawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 listopada 2017 r., III AUa 2100/16). Za pracownika, w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej uznaje się także ubezpieczonego, który będąc związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z inną osobą. Przepis art. 8 ust. 2a nie wprowadza wymogu, aby na rzecz pracodawcy pracownik wykonywał te same obowiązki lub też pracę tego samego rodzaju (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2017 r., III AUa 838/16). W zasadzie najistotniejsze jest to, kto jest beneficjentem tego, co pracownik realizuje jako zleceniobiorca.

Sąd zważył, że te czynności, które w ramach zlecenia realizowali ubezpieczeni to między innymi: cięcie skrzydełek i tulipsów, docinanie filetów i polędwiczek, filetowanie drobiu, odbiór produktów z linii technologicznej przemieszczanie do magazynu, prowadzenie ewidencji wykonywanych prac, utrzymywanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne, wykonanie drobnych doraźnych napraw palet, segregacja skrzynek towarowych według przeznaczenia, nadzorowanie maszyn w ciągu technologicznym oraz załadunek i rozładunek paletyzowanych ładunków, analiza sprzedaży, nadzorowanie prawidłowego funkcjonowania maszyn i urządzeń ciągu technologicznego, wstępna kontrola jakościowa i ilościowa transportowanych ładunków, segregowanie skrzynek towarowych według przeznaczenia oraz utrzymywanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, załadunek do wskazanego środka transportu palet zakwalifikowanych do naprawy, zbieranie i sortowanie wszystkich odpadów produkcyjnych, prowadzenie ewidencji obrotu paletami w uzgodnionym zakresie, utrzymanie czystości pojemników na odpady produkcyjne. Każda z nich była realizowana bezpośrednio na potrzeby i na rzecz odwołującej się spółki, która realizując ubój mięsa, jego przetwórstwo i dystrybucję musiała podejmować szereg działań – nie tylko bezpośrednio produkcyjnych, związanych z przetwórstwem mięsnym – aby osiągnąć statutowe cele i zysk, który jest najistotniejszy z punktu widzenia funkcjonowania tego rodzaju przedsiębiorstwa. Inaczej mówiąc, spółka musiała prowadzić również prace porządkowe, transportowe, analityczne po to, by zysk osiągnąć. Dyrektor ds. produkcji T. B. również w swych zeznaniach wskazywał na konieczność dokończenia produkcji w cyklach tygodniowych, które odbywały się w soboty, był to także dzień w którym zajmowano się porządkowaniem zakładu aby od początku kolejnego tygodnia produkcyjnego tj. od poniedziałku można było sprawnie rozpocząć pracę. Świadek T. B. zeznał, że prace wykonywane w weekend to były prace, które „procentowały w następnym tygodniu”, bowiem każda z czynności porządkowych i tak musiała zostać wykonana z uwagi na wymogi sanitarne. Wobec tego, nawet jeśli zleceniobiorcy realizowali inne czynności niż strictly produkcyjne, to wciąż ich jedynym beneficjentem była spółka. To ona odnosiła bezpośrednią korzyść. Co prawda Spółdzielnia otrzymywała środki finansowe za wykonane prace zleczone, a zatem korzystała z finansowego punktu widzenia. Jeśli chodzi jednak o to, na czyją rzecz były wykonywane prace, a więc kto je wykorzystywał do realizacji swoich celów, to niewątpliwie była to odwołująca się spółka. Co również istotne, wykonywanie prac, które w soboty i niedziele były zlecane, od poniedziałku do piątku realizowali w ramach umów o pracę pracownicy (...). Biorąc to pod uwagę, nie może budzić wątpliwości, że ubezpieczeni wykonywali pracę na podstawie umów zlecenia w soboty i niedziele na rzecz (...).

Sąd ustalił, że w istocie Spółdzielnia (...) tylko pośredniczyła w przepływach finansowych. Była to jej jedyna rola, gdyż innej nie udało się ustalić w przeprowadzonym postępowaniu. Nie potrafili jej scharakteryzować świadkowie T. B. i J. K. (1). Świadcowie zajmujący w spółce kluczowe stanowiska obecnie i w przeszłości, nie wiedzieli w zasadzie nic na temat współpracy ze Spółdzielnią (...). To w powiązaniu z zeznaniami pozostałych świadków oraz ubezpieczonych jednoznacznie dowodzi, że ww. podmiot trzeci tylko formalnie pojawiał się w relacjach spółki z jej pracownikami poprzez fakt zawarcia z nimi umów zlecenia i wypłatę wynagrodzeń oraz zarabiał zapewne na współpracy z odwołującą się spółką. Jednak prace realizowane przez zleceniobiorców nie miały dla tego podmiotu żadnego znaczenia i przełożenia na jego funkcjonowanie, co uzasadniało zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

Uwzględniając powołaną argumentację, Sąd orzekł o oddaleniu odwołań na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W przedmiotowej sprawie Sąd ocenił, że zachodzą przesłanki do zastosowania wobec odwołujących się B. P. i M. T. art. 102 k.p.c., ponieważ jak wynika z zeznań pracownicy ZUS A. W., działania zmierzające do złożenia odwołań przez pracowników odwołującej się spółki, wciąż pozostających w stosunkach pracy, były przez tę spółkę inspirowane. Spółka zorganizowała spotkanie, podczas którego informowała pracowników o ewentualnych negatywnych skutkach wydanych decyzji, niekoniecznie możliwych do ziszczenia się z prawnego punktu widzenia. Takie stanowisko spółki mogło jednak wywołać niepokój osób wciąż w spółce pracujących i wpłynąć na ich subiektywne przekonanie o konieczności wniesienia odwołania. W związku z powyższym Sąd uznał za uzasadnione zastosowanie art. 102 k.p.c. i na jego podstawie orzekł jak w pkt. 2 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego w stosunku do spółki (...) Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego

dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W rozpatrywanej sprawie stroną przegrywającą była (...) S.A. w K., którą Sąd obciążył z racji tego obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego. Sąd ustalając wysokość tychże kosztów miał na uwadze, że do sprawy o sygn. VII U 1009/17 zostały dołączone cztery inne sprawy z odwołania (...), a każda z nich – pomimo dokonania połączenia na podstawie art. 219 k.p.c. – była wciąż sprawą samodzielną. Połączenie - na podstawie art. 219 k.p.c. - kilku oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia jest bowiem tylko zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy, nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami. W konsekwencji, w razie połączenia przez sąd kilku spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, zwrot kosztów procesu przysługuje stronie odrębnie w każdej z połączonych spraw (por. postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 r., sygn. akt I CZ 164/11).

Sąd ustalając wysokość kosztów zastępstwa procesowego w każdej ww. sprawie miał na uwadze przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 265), według stanu z daty wniesienia odwołań. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia koszty zastępstwa procesowego wyniosły łącznie 900,00 zł.

Ww. kwota podlegała więc zasądzeniu w pkt. 3 wyroku, na podstawie powołanych regulacji.

Uwzględniając przedstawioną argumentację Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)